

בס"ד יב' ניסן ה'תשע"ז
הדלקת נרות - 18:45
צאת השבת - 19:37
רבנו תם - 20:24
שעון קיץ - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שבע עשרה - עלון מס' 861
@ סוף זמן אכילת חמץ-10:04, ביעור חמץ עד-11:22
@ ביום ראשון אור ליד' ניסן "בדיקת חמץ".
@ במוסף של החג אומרים "מוריד הטל".
@ במוצאי החג מתחילים "ספירת העומר".

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובפרט לאברהם יגל בן רעות

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
להשתתף בסעודה הרביעית
בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מעייני הפרשה:

← דינים נוספים בקרבן עולה ובקרבן מנחה.
← קרבן אהרון ובניו ביום משיחתם.
← דינים נוספים בקורבנות: חטאת, אשם ושלמים.
← הקדשתם של אהרון ובניו לכהונה.
אש תמיד תוקד... לא תכבה"ו (ו,ו)
מפרש הרבי ה'צמח-צדק': "אש תמיד" - זה הלומד עם
חברו ומעורר את 'אש התמיד' האלוהית שבנפשו.
"לא תכבה" - זכות זו תעמוד לו לעד.

"והקריב את קורבן..."
ארבעה סוגי קורבנות מוזכרים:
א. תורת קורבן העולה.
ב. תורת קורבן המנחה.
ג. תורת קורבן האשם.

ד. קורבנות המילואים שהקריבו הכוהנים ביום
כניסתם למילוי תפקידם ככוהני המקדש.

מה מכליל הקורבן?

הקורבן הוא המכשיר העיקרי לכפרת עוונות. לכל
הקורבנות היו מוסיפים שלושה אלמנטים סמליים:
1. **מלח** - המלח הוא מינרל שאיננו מתקלקל, ולא רק
זאת, אלא שהוא גם משמר מאכלים רבים שלא
יתקלקלו. כוחו המשמר של המלח מתבטא גם במונח
המקראי "ברית מלח", המציין ברית העומדת לעולם.
2. **יין** - המקריבים היו גם מנסכים (יוצקים) יין על
הקרבן כדי להביע את הרעיון שמעשה הקרבן צריך
להיעשות מתוך רצון ומתוך שמחה ("ויין ישמח לבב
אנוש" - תהלים פרק ק"ד).

3. **קטורת** - יחד עם הקורבנות היו מקטירים במקדש
בכל יום בבוקר ובערב את קטורת הסמים. הקטורת
מילאה את המקדש בריח נעים, ויצרה בו אווירה של
חגיגות ושמחה.

"מצות האכל במקום קדוש"

רמז למצות שאוכלים בליל פסח, שיהיה במקום
קדוש, דהיינו **שיקדש את הפה**, שהוא מקום אכילת
המצות. וזה גם מרמז במילה "פרעה", מלשון **פה-
רע**, והתיקון לזה "פסח" **פה-סח**, לדבר רק דברים
טובים וקדושים, **שכל המרבה לספר בהם הרי זה
משובח**, וההיפך מי שאינו מדבר בדברים טובים
ח"ו, אינו משובח.

הסידור ממשל מדד עמי!

מפטירין: "וערבה"
(מלאכי ג')
מרתק - ראו בעמוד 2
סיפור מההפסדה

פרשת צו-שבת הגדול

פרשת הנשיאים ליום יב'

"הכו ממתקים"

ר"ת "חפז" = **חג בשר ושמח**, ממתקים שיהיה חג
מתוק. ולהכין ממתקים כשרים לפסח.

מדוע משה רבנו לא מוזכר בהגדה?

א. המקום היחיד בו משה מוזכר "ויאמינו בה" ובמשה
עבדו" - הוא בסמיכות לאמונה בקב"ה ובצירוף
התזכורת "עבדו", להזכיר כי משה הוא עדיין בבחינת
"עבד ה'", וללא שום צד אלוהות חלילה וחס.

ב. משה רבנו הוא הראשון שקיים מצוות "והגדת
לבנך" בגלל שהבנים שלו לא היו ביציאת מצרים ויתרו
הביא אותם למדבר, אז הוא הראשון שקיים המצווה
ואם כן חלקים נכבדים מההגדה הם בעצם מה שמשה
אמר והוא היה ענוותן ולכן לא הזכיר את עצמו.

ג. חפץ חיים: הקב"ה מקיים את רצון יראיו, רצונו של
משה להשמיט את שמו מההגדה מתוך ענוותנות.

ד. שפתי חיים: בליל הסדר אנו מדגישים את ישועתו
של הקב"ה במצרים, ללא שיתוף גורם נוסף. (אמנם יש
פסוק אחד שבו מוזכר שמו (שמות יד, לא) - "ויאמינו
בה" ובמשה עבדו", פסוק זה מוזכר בדרך אגב.

ה. רבי ראובן מרגליות: להדגיש שהגאולה לא נעשתה
ע"י שליח או מלאך.

"והיא שלעמדה..."

באמירת "והיא שעמדה" אנו מגביהים את כוס היין
להורות כי **בזכות שזוהרנו ולא שתינו יין עכו"ם, זה
עמד לאבותינו ולנו** להחזיק מעמד בכל הזמנים ולא
התערבנו בגויים, וכמו שאמרו חז"ל "גזרו על יינם
משום בנותיהן".

וכן אמרו חז"ל: הכוס ששתינו יחדיו בסעודות מרעים,
עמדה לאבותינו ולנו, זה החזיק אותנו בגלות כי ע"י
הסעודות בצוותא התחזקנו יחדיו בעבודת השי"ת
בשמחה, על אף הצער ויסורי הגלות. (חסידים)

פינת הניבים והפתגמים

הנה אלפי הדל במנשה, ואנכי הצעיר
בבית אבי = הנה אני בא משבט דל באכלוסין,
ואני הצעיר - מי אנכי פי אלף?

דוגמה: גִּדְעוֹן כְּמוֹשָׁה בִּשְׁעָתוֹ שָׁאֵל: מִי אֲנֹכִי כִּי
אֶלֶף לְשָׁלִיחוֹת זֶה?

מקור: הנה אלפי הדל במנשה, ואנכי הצעיר בבית
אבי [שופטים ו טו]. (ניבונכין)

העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.
ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידוש": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

כולל "חזון עובדיה" מושב בן-זכאי ע"ש עובדיה רפאל וניצה ז"ל הציבור מוזמן לשבוע שכולו תורה בחול המועד פסח		
יום רביעי 12.4.17 10:30	יום חמישי 13.4.17 10:30	יום שישי 14.4.17 10:30
חיים רבי ראש מוסדות עשרת הכמים	יעקב ישראל לוגסי מח"ס אמונת ישראל ועוד...	גבריאל סרף ר' ישיבת כרם ריבנה
בנימין חותה מח"ס כ"ב שבת ועוד...	יהודה יוספי מגיד משנים	מנחם שטיין מגיד משנים
פוחס אבוחצירא בנומסוד דוכס של רבנו מנחם מנדל	דניאל זדה אמנים של הרב בן אבא שאל	גדעון בן משה אב"ד יורח משפחה
מנחה ראשונה למנוח 13:15	מנחה ראשונה למנוח 12:15	מנחה ראשונה למנוח 12:15
מנחה שניה למנוח 15:40	מנחה שניה למנוח 15:40	מנחה שניה למנוח 15:40
מיכאל לסרי שבת בחד	ברוך רוזנבלום מגיד משנים	יום ראשון כ"ב ניסן 16.4.17
יגאל כהן ראש מוסדות יב"ע אמר	מאיר אליהו מגיד משנים	יצחק דיין רב שכונת ק"ק בן מרדכי חולין
יעקב שכנדי אב"ד בירושלים	אלמוג לוי ראש כולל עשרת תפארת	יהודה מויאל שבת בחד
ליאור גלזר מגיד משנים	משה קינן מגיד משנים	חיים גינצבורג מנחה למנוח 13:15
יחיאל ולונבסקי חסידות	כניסה חופשית עזרת נשים פתוחה כיבוד קל לפרטים ולתרחומות: 052-5845183 השיעורים מתקיימים בסולל "חזון עובדיה" במושב בן זכאי	

"בניד בשחילי זחיס" - חינוך
חג פסח - סוד ההצלחה בחינוך
מרכיב מרכזי בתוך ליל הסדר הוא השלב שנקרא "מגיד", שבו אנו אומרים את ההגדה ומספרים לילדינו על יציאת מצרים. אם נשים לב - ההגדה לכל אורכה, בנויה למעשה כשאלות ותשובות:
דרך זו נובעת מכך, שהתורה עצמה ציוותה לספר על יציאת מצרים דווקא בצורה של שאלה ותשובה. וזה נכתב בתורת ה': "כי ישאלך בנך לאמר", "והיה כי יאמרו אליכם בניכם: מה העבודה הזאת לכם?", "והיה כי ישאלך בנך מאמר מה זאת". התורה לאורך כל הדרך מציגה את סיפור יציאת מצרים בדרך של שאלה ותשובה. כאן, למעשה, **טמון סוד ההצלחה בחינוך**! כאשר רוצים לחנך, אין להטיף ואין לאמן. **צריך להשפיע על הפנימיות** אם ברצוננו לומר דברים חשובים, צריך שהיה רצון מצד הלב לשמוע. כך ייחרטו הדברים בליבו באופן העמוק ביותר. וכך יש לספר את יציאת מצרים, לדבר על אמונה, על כוחו הגדול של בורא העולם, להסביר שאנחנו העם הנבחר של האלוקים, לתאר מה עשה האל למצרים בגלל שהם הרעו לנו, ולהחדיר אמונה שכך גם יעשה בגאולה שתבוא במהרה בימינו.

כל הישועות והברכות
למשיה ורבהקה ישראל הי"ו
שתרמו לסעודה הרביעית בלויין
זכות מרן **עובדיה יוסף** זצ"ל
לרפואתם והצלחתם שיתברכו
בכל מילי דמיטט ויתגשמו כל
משאלות ליבם לטובה ולברכה,
שיזכו באושר ובפרנסה טובה.
ברכה והצלחה ורפואה
וזיווג הגון לילדיהם
להבדיל לעיני **חנה** בת רחמים ז"ל

שיעור התורה הגדול בתבל
מקום מיוחד לנשים
ארגון "אברהם יג"ל"
משדר בלויין **כל מוצאי שבת**
את שיעורו של הראשון לציון
הרה"ג **יצחק יוסף** שליט"א
בבית הכנסת "אוהל מועד"
בשעה 21:30 השיעור יוקרן
על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים
סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

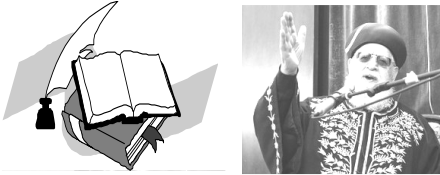
קול מן הקולות
מזל טוב ואיחולים לבניי
ליוסף ורבהקה דמתי הי"ו
משה וטובה רבי הי"ו
לנישואי **שלימי** עם **דבורה**
יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר
בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו
להמשיך את מסורת הבית המפואר.
ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"

פרכה והצלחה
לרבי מנחם וידידי
לרגל הולדת **התאומים**
יה"ר שיגדלו לתורה,
לחופה ולמעשים טובים
תזכו לחופתם שיצליחו
בכל דרכיהם ומעשיהם
וברכה והצלחה
לאליהם ושושנה יעקובי
וליצחק ולאה שפיאן
שיראו נחת מיוצאי חלציהם

פרכה והצלחה
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי

פרכה והצלחה
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי
לרבי מנחם וידידי

רפואה שלימה והחלמה מהירה :		
שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פרגי רפאל בן מרים הי"ו נהוראי-חנניה בן דינה ומיכאל הי"ו באבאי באבאי בן מורורי הי"ו יצחק נאמן בן שרה הי"ו	אברהם-יגל בן רעות הי"ו ניסים דודי בן שרה הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת רבקה בת שרה מנב"ת חנה דודי בת שרה מנב"ת דינה מוסאי בת חנה מנב"ת נעימה שלומזדה בת מרים מנב"ת דליה נסימי בת גורגיה מנב"ת	הרב ישעיהו מהצרי ז"ל בן יוסף הי"ו לירן מלכה ז"ל בן ריטה שחתי'ה ניסן אברהם בן נהיית ז"ל שרה מוסאי בת סרוור ז"ל רחל מוסאי בת ביבי ומרדכי ז"ל יוסף כרמי בן רחל ז"ל אילנה גולברי בת טורן ז"ל אסתר ממון בת פרחת ז"ל
מנשה אגדי בן טובה וראובן ז"ל נחמיה יוס-טוב בן טאוס ושולם ז"ל רבקה ישראל בת ברוד ז"ל אמיל גרינברג בן דינה ז"ל רוזה אייל בת שרה ז"ל אסתר אמיתי בת נרגיס ז"ל רינה עדיקה בת חסונה ז"ל רבקה אביבה בת יקות ז"ל	מרדכי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו	בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל

ה'דעות ? סיפור מההפטרה

הפטרת צו שבת הגדול. מלאכי ג' וערבה לה'

שבת שלפני פסח נקראת שבת הגדול ולמה? כמה תירוצים יש, ואחד מהם הוא על הפסוק המסיים את הפטרת השבת מסוף ספר מלאכי, והנבואה האחרונה בספרי הנביאים "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". לשבת זו אין קריאה מיוחדת בתורה ולכן הקשר הוא לחג הפסח בלבד. בהפטרה יש רמזים רבים הקשורים לחג הפסח חג הגאולה.

א. בשבת האחרונה שעם ישראל היו בארץ מצרים נתבשרו על הגאולה, ועל ההכנות ליציאה מארץ מצרים. וגם מלאכי הנביא מתנבא על הגאולה שלעתיד לבוא. לפי חז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידים ליגאל.

ב. בפסח נידון העולם על התבואה. כאשר מביאים בני ישראל מעשר, הם מתברכים. ודרשו במדרש: "עשר תעשר - עשר שבביל שתתעשר". ובהפטרה, אומר הנביא מלאכי: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר, ויהי טרף בבית, ובחוננו נא בזאת אמר ה' צבאות, אם לא אפתח לכם את ארובות השמים, והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

ג. כידוע בערב פסח מתקיימת מצוות ביעור המעשרות וידי המעשרות, ועל כן מובנת קריאת הפסוק "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר". בית האוצר זהו בית המקדש, כהכנה לחג הפסח.

ד. ליל הסדר הוא החג המשפחתי ביותר מכל החגים. האב חייב לקיים מצוות והגדת לבנו, והפסוק המסיים את ההפטרה מתאר את תפקידו של אליהו הנביא: "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", פסוק מתאים לקריאה לפני ליל הסדר. יהי רצון ויקוימו בנו דברי הנביא בהפטרה: וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות ונזכה ליום ה' הגדול והנורא ולבואו של אליהו הנביא במהרה בימינו אמן.

נקדיש כמה מילים להפטרת צו שלא נקראת השבת והקשר לפרשתנו. כמו שבכל הפרשות בספר ויקרא שמדובר על הקורבנות ועל עבודת הכהנים בבית המקדש. כך בהפטרה הנביא ירמיה מוכיח את עם ישראל ללכת בדרכי ה' ולא יחשבו שאם יחטאו לה' ויזלזלו במצוות ויביאו קורבנות ועולות, ה' ירצה את קרבנותיהם. לכן מגנה הנביא את האדם שבוטח בחכמתו או בגבורתו ובעושרו, שחושב שבכסף יכול לקנות קורבנות וישתיק את מצפנו, או שברוב חוכמתו ינצל מן הפורענות. אלא אומר ה' לירמיה הנביא לומר לעם ישראל "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, כי אני ה' עושה חסד משפט וצדקה בארץ, כי באלה חפצתי נאם ה'". פרוש שה' חפץ שנעבוד אותו בענוה ובשפלות ולא נתגאה במה שה' חנן אותנו כך נזכה לגאולה בקרוב ממש אמן. (בברכת השם ג.פ.א.)

"אל תקרי הליכות אלא הליכות"

בדיקת חמץ וליל הסדר

א. הנוהג ממשוהו חמץ בפסח, מן השמים מסייעים בידו שלא יחטא כל השנה, ולכן קודם ליל י"ד בניסן נוהגים לנקות את כל חדרי הבית, שלא ישאר שם משהו חמץ. וכן את ילקוטי בתי הספר והתיקים של הילדים, ואינו צריך לבדוקם לאור הנר בליל ארבעה עשר בניסן.

ב. זמן הבדיקה הוא כעשרים דקות לאחר השקיעה, ואסור לאכול פת או עוגה יותר מ- 54 גרם החל מחצי שעה קודם זמן הבדיקה, אבל מותר לאכול פת או עוגה פחות מ- 54 גרם, וכן פירות או ירקות, אפילו הרבה, וכן תבשיל אורז וכדומה, או תה או קפה.

ג. אסור להתחיל במלאכה חצי שעה קודם זמן הבדיקה, ואסור להתחיל ללמוד מזמן הבדיקה, אבל אם התחיל ללמוד לפני זמן הבדיקה, אין צריך להפסיק.

ד. יש לנקות השיניים היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום ארבעה עשר, ואלה שיש להם שיניים תותבות, צריכים לרחצן היטב בין החריצים עד שלא ישאר בהם שום חמץ, ואפילו משהו, אולם אין צריך להגיע לברותחים. והרוצה להחמיר יערה עליהם רותחים מכלי ראשון ודיו.

ה. אחר הבדיקה יבטל את החמץ ויפקירנו, ויאמר: "כל חמירא דאיכא ברשותי דלא חזיתיה ודלא ביערתיה וכו'", (בלשון הקודש: "כל חמץ ושאר שישנו ברשותי שלא ראיתיו ושלא בערתינו יתבטל ויהיה כעפר הארץ"). וצריך לומר בשפה המובנת לו, כדי שיבין שכוונתו לבטל החמץ, ושיהיה בעיניו כדבר שאינו חשוב כלום, אבל אם אומר הביטול בין בלשון הקודש בין בארמית, ואינו מבין שאינו מבטל החמץ, אלא חושב שאומר תחנה ובקשה, לא יצא ידי הביטול, וצריך לחזור ולבטלו בלועזית בשפה הידועה לו.

ו. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום, כדי שיבוא לביתו יקדש מיד אחר צאת הכוכבים. ואחד אנשים ואחד נשים חייבים בארבע כוסות. ומצוה לתת יין לפני התינוקות שהגיעו לחינוך לחנכם במצוות ארבע כוסות, וכן מצווה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים, בליל פסח קודם עשיית הסדר, וכן מיני מתיקה, כדי שלא יישנו, ויראו שינוי וישאלו.

ז. טוב שהילדים ישנו בערב פסח ביום, בכדי שיוכלו להשאר רעננים בכל הסדר. וילד שלא מבין עדיין בסיפור יציאת מצרים, טוב להחמיר לתת לו יין לארבע כוסות, אלא שאין צריך רביעית, ויתן להם מיץ ענבים. ויותר הכרחי לתת להם קליות ואגוזים או מיני מתיקה, קודם עשיית הסדר.

ח. יסדר שולחנו בכלים נאים כפי כוחו, וינהג שררה בליל פסח דרך חירות. ויכין מקום מושבו שישב בהיסבה דרך חירות. ויש להניח מקום פנוי בשלחן בליל פסח, ולחסר ממנו מעט, זכר לחורבן. עני שאין לו כרים וכסתות, יסב על הספסל, או על הקרקע לצד שמאל, או לסמוך על ירך חבירו, אבל לא על ירך עצמו, שנראה כדואג ואבל חס שלום.

ט. הנשים חייבות בהיסבה, וראוי לעמוד על המשמר לזכור ולהזכיר את האחרים להסב, מפני שאין אנו רגילים להסב בכל ימות השנה. וצריכים היסבה בשתיית ארבע כוסות, באכילת המצה, אכילת הכריכה, ובאכילת האפיקומן, ושאר כל סעודתו אם ירצה להסב, הרי זה משובח.

י. אפי' מי שהיין מזיק, או ששונא את היין, חייב לדחוק את עצמו לשתות ארבע כוסות, (ובברכה כרגיל), אך די אפי' לכתחילה לאדם כזה לצאת ידי חובה ביין מבושל או יין צימוקים ומיץ ענבים. ואם ע"י שתיית ד' כוסות, בכל אופן שיהיה, יבוא לידי חולי פנימי, או יפול למשכב, פטור, ויקדש על הפת.

יא. כשמברך שהחינו יכוין לפטור גם את המצה והמרור מברכת שהחינו.

יב. מצוה מן המובחר להשתדל להשיג מצה שמורה עבודת יד, שנעשית בידי אנשים יראים הבקיאים בהלכה, כדי לצאת בה ידי חובת מצה בלילה הראשון לכל הדעות.

"ואבותינו סיפרו לנו"

"מכל מלמד" השכלתי..."

"שבת הגדולה"

לכאורה היינו צריכים לאמר "שבת הגדולה", שכן המילה שבת – נקבה. אלא:
א. זכר **לנס הגדול** שהיה ביום י' בניסן, ביום זה לקחו שם – טלה, הנחשב לסמל של אלוהי מצרים וקשרוהו לכרעי המיטה לשמירה עד יום י"ד בניסן, ושחטוהו. וכל זה לעיני המצריים ואין הם יכולים לעשות מאומה ולא הרעו לבני ישראל.
ב. במילה "שבת הגדול" טמון הרמז לשנה שיצאו ממצרים: שנת ביתמח = 2448 לבריאת העולם. וכך זוכרים: ש = שבת. ב = 2000 ת = 400 הגדול = 48, וביחד = 2448.
ג. קוראים הפטרה בספר מלאכי ג', שם נאמר בפסוק: "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא". שהיום הגדול המצוין כאן, **הינו יום הגאולה האחרונה**. שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל.
ד. היות שענייני הפסח, דיניו וחוקיו מרובים, יש להסביר וללמד את הקהל לשמור ולהזהר בכל מצוות החג. לכן נהגו שהרב נותן **דרשה גדולה** יותר בשבת שלפני הפסח.

הפרכת ליל הסדר מעייף לשיא של השנה

זו לא תהיה הגומה אם נקבע שמדובר בלילה החשוב ביותר בשנה. לא מדובר בעוד חג או מפגש חברתי מורחב. זהו אירוע בסדר גודל אחר לגמרי. הפעם מוקד ההתרחשות אינו בית-הכנסת אלא הבית הפרטי והשולחן המשפחתי שלנו. העברת לפיד המסורת לדור הבא היא הלב של הלילה הזה, ויש בו הזדמנות נדירה לחוויה רוחנית, חינוכית ומשפחתית מעצימה, שתשאיר רושם לכל השנה. היעד: להישאר ערים וערניים עד סוף הסדר. האמצעי: ערב פסח, אחת בצהריים, כל המשפחה הולכת ל-י-ש-ו-י! להשתיק טלפונים, ולהתמסר עם כל הלב לאגירת כוח ומרץ ללילה הגדול. מי שיצליח לסיים את הבישולים בערב שלפני – אשריו (טיפ קטן לעקריות הבית החרוצות: חבל להשקיע אנרגיות וזמן בבישול קדחתני של חמש מנות עיקריות שיפארו את שולחן החג. עד שמגיעים לשולחן עורך מספיקים להתמלא בכל-כך הרבה מצות, יין, כרפס וחסה שאין עוד הרבה מקום לדברים אחרים). לא כדאי להגיע לערב מורעבים. אכלו בצהריים קצת פירות, ירקות וכדו'. יש עניין לאכול מצה לתיאבון אך לא כדאי שקרקורי הקיבה יכתיבו את הקצב של הערב. הודיעו לכולם שייקח זמן עד שנגיע לאוכל. שלא יהיו לחוצים. לא התכנסנו כאן הלילה לערב אכילה אלא לערב רוחני מאוד.

הרגל הגדול הניץ

כדאי להתחיל את הסדר מהר. כדאי לגוון בדברים שנשלב בערב: רעיונות (קצרים!) סיפורים, חידות, חצגות, שירים (כמה שיותר), ולשים לב שכל אחד מן הילדים מקבל את המקום שלו, לשמוע ולהשמיע. הכלל המנחה של כל הערב הזה: חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.

חד גדיא – סיפור מעניין

חד גדיא שבסוף ההגדה מבטא את הרעיון כי יש סדר בעולם וכל מעשה רע גורר עונש...

"חד גדיא" – יוסף שנמשל לגדי.
"דזבין אבא בתרי זוזי" – נמכר על ידי אביו – יעקב, בגין משקל שני סלעים שיעקב נתן לו יתר על שאר אחיו.
"ואתא שונרא ואכלה לגדיא" – בא חתול ונשך את הגדי. החתול הוא משל לאחי יוסף "שנשכו" ומכרו אותו. מדוע הם משולים לחתול? המאפיינים את עם ישראל: רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים. כשם שהחתול מתנהג בצניעות ומכסה את צרכיו (ולכן נקרא חתול, כי הוא מחתל את צרכיו), כך בני ישראל צנועים וביישנים.

"ואתא שונרא" – בא חתול – אחי יוסף, "ואכלה לגדיא" – ואכל את יוסף. על ידי כך שמכרוהו לארץ רחוקה.

"ואתא כלבא ונשך לשונרא" – בא הכלב ונשך את החתול. הכלב הם המצריים שנמשלו לכלב, וכפי שנכתב בתורה: "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשוננו". זאת ועוד, חכמים במדרש כותבים שבשערי מצריים עמדו שני כלבים אימתניים שלא נתנו לאף אחד לצאת מהמקום.

"ואתא כלבא" – בא כלב, באו המצרים שנמשלו לכלבים, "ונשך לשונרא" – ונשך החתול-הם שעבדו את בני ישראל.

"ואתא שונרא" – באה חתולה – אשת פוטיפר – "ואכלה לגדיא" – אכלה את הגדי – השליכה את יוסף למאסר.

"ואתא כלבא ונשך לשונרא" – בא כלב ונשך את החתול. כלב זה פרעה מלך מצרים. פרעה ביטל את פעולת אשת פוטיפר, על ידי כך שהוציא את יוסף מהמאסר.

"ואתא חוטרא" – בא המקל, מטחו של משה, "והכה לכלבא" – והכה את המצרים בעשר מכות.

"ואתא נורא ושרף לחוטרא" – באה אש ושרפה את המקל. מטרת עשר המכות ושאר הניסים, לא היו רק כדי להעניש את המצרים. הייתה להם מטרה נוספת חשובה מזה, שבני ישראל יגיעו לאמונה שלימה באלוקים. כל מכה לימדה את בני ישראל את שליטתו המוחלטת של אלוקים ברובד נוסף של היקום. ביאור, ביבשה ובאוויר. המכות הראו לנו את שליטת האלוקים על הטבע.

בני ישראל הגיעו לדרגה גבוהה ביותר של אמונה בה', אך בכל אופן אמונתם נחלשה במקצת בגלל "הנורא" – האש, אש התאוות. תאוה היא כמו אש הבוערת בתוך האדם. התורה כותבת על כמה פעמים שבני ישראל התאוו תאוה, ומחמתה הם ירדו ברמתם הרוחנית. אש התאוות החלישה במקצת את השפעת המקל – את מכות מצרים.

"ואתא מיא וכבה לנורא" – באו מים וכיבו את האש. המים משולים לתורה, שנאמר: "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיהו נ). אלוקים נתן לעם ישראל את התורה בהר סיני. תפקידה של התורה לכוון את התאוות לאפיקים הנכונים.

"ואתא תורא" – בא עגל הזהב, "ושטה למיא" – וישתה" – גרם לשבירת לוחות הברית המשולים למים.

"ואתא השוחט" – בא משה "ושחט לתורא" – ושרף את עגל הזהב.

"ואתא מלאך המוות ושחט לשוחט" – בא מלאך המוות ושחט את השוחט. משה נפטר מהעולם. משה לא זכה להכניס את בני ישראל לארץ ישראל. תלמידו יהושע בן נון הוא זה שהכניסם.

"ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המוות" – לעתיד לבא, יבוא אלוקים ושחט את מלאך המוות.

התלמוד כותב, שלעתיד לבא אלוקים יכלה את כוח הרע מן העולם. אנו פונים בתפילה לקדוש ברוך הוא, שיבטל את כוח הרע מהעולם, וכשם שזכינו לצאת ממצרים כעם, כן נזכה כולנו ליציאת מצרים פרטית, כל אחד ממיצרי, ונזכה לגאולה העתידה במהרה.

(משה שינפלד ע"פ משנתו של הגאון מוילנא)